

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

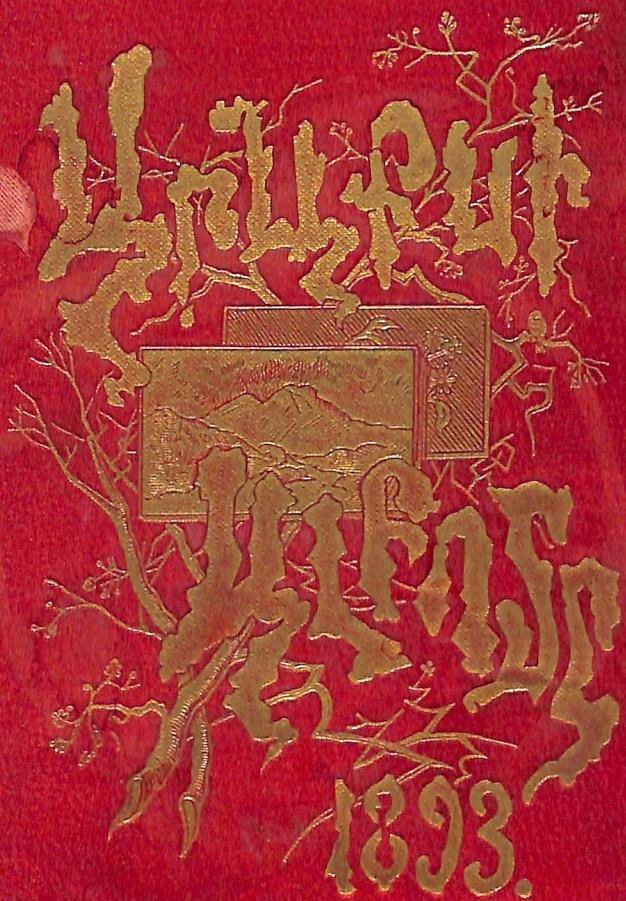
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

11

1723

h. Yabagwa

MS

II

1723

73(47.925)

✓ 162.

„ԱՐԱՔՈՒԻ“

Ա Լ' Բ Ո Մ Լ

1893

ՀԱՏՈՐ Ա

ԴԵՍԵՐԲԱՆԻՌ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ ԳԱՀԱԿԱԼՆԵՐԸ

✓ 1. ՄԿՐՑԻՉ Ա. Շայրագյն պատրիարք և կաթողիկոս ամենայն Հայոց
» Դարձեալ առանց վեղարի.

Բ. ՕՏԱՐ ԵՒ ՀԱՅ ՆԿԱՐԻՉՆԵՐԻ ԱՆՈՒԱՆԻ ԵՐԿԵՐԸ.

- ✓ 3. Օ-Ք-ՅԵԼ Սահմէտ. Տիրամայրը. Տիրամայրը բազմած.
- ✓ 4. — —
- ✓ 5. 3. Այլապատի. Խորայէլացոց անցքը Կարսիր Ճովից.
- ✓ 6. — Կիազարայի ջրվէժը.
- ✓ 7. — Աչեղ բոսէ ովկիանոսում.
- ✓ 8. — Զրհեղեղից յետոյ.
- ✓ 9. — Բիւզանդիոնի աշտարակների աւերակները Մարմարոց Ճովի աժոհում.
- ✓ 10. Հ. Ա-Ֆ-Ր-Պ-Ի. Յիսուս և անառակ կինը.
- 11. — Յիսուս և Սամարացի կինը.
- 12. — Նուրիացու գերուհու երգը.
- 13. — Աղբիւրի մօտ.
- 14. — Լողանաւուց առաջ.
- 15. — Փրինան Ելեփանեան տօներին.
- 16. Ա. Թ-Ա-Հ-Ա-Ն. Կիանը և մահ (Պարկայը).
- 17. — Յաւերժահարս.
- 18. — Արուեստը ուր և զարթեցնում.
- 19. Կ. Բ-Ա-Դ-Հ-Ա-Ն-Դ-Ի. Հերիաթ.
- 20. Գ. Ա-Հ-Ե-Ր-Ի. Հերիաթի հերոսուհին.
- 21. Դ. Զ-Հ-Ե-Լ. Փելլահ (եղիպատացի) կին.
- 22. Կ-Ե. Պահմէլյան.
- 23. Բ. Պ-Ե-Ւ-Ր-Ո-Ր. Հաւատ, յոյս և սեր.
- 24. Յ. Օ-Բ-Է-Ր. Խորհրդաւոր համերդ.
- 25. Լ. Ա-Ն-Ն-Յ-Ե. Յամառ Ամուր.
- 26. Ա-Հ-Ե-Լ-Ե. Ա-Յ-Յ. Գլխանկար.
- 27. Ա-Ե-Ր-Ե-Ա-Ն-Դ-Ի. Բոկոսն.
- 28. — Հոռվայեցի աղջիկներ.
- 29. Գ-Օ-Ն-Բ-Ա-Ի. Զերոսուհի.
- 30. — Զ-Ե-Ր-Ե-Կ-Ի. Կինը բանդակագործութիւն.
- 31. — Զ-Ե-Ր-Ե-Կ-Ի. Կինը բանդակագործութիւն.
- 32. Ե. Մ-Հ-Դ-Ե-Ն-Ե-Ն-Ի. Գիշերը Ան Ճովի վերաց.
- 33. — Փաթորիկից առաջ.
- 34. Գ-Բ-Ր-Է-Լ-Ե-Ա-Ն-Յ. Հայ դեղացու վարուցանքը Արագածի ստորոտում.
- 35. — Տաճկահայ բեռնակիրը.
- 36. — Տաճկահայ բանուորը.

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 1 Сентября 1893 года.

Паровая Скоропечатня Я. И. Либермана, Вознесенский пр., № 38-4.

11-1723 անկ

Գ. ՀԱՅ ՄՐԲԱՎՅՐԵՐ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ.

1. Ա. Եջմիածին.
  2. Այրի վանք կամ Ա. Դեղաբդ.
  3. Ա. Դեղաբդի ժամատան արևմտեան գուռը.
  4. Կեչառու վանքի ընդհանուր տեսարանը.
  5. Կեչառու Ա. Գրիգոր Լուսաւորչի տաճարը.
  6. Սևանայ Լիճը և երկու վանքերը.
  7. Հոռոմոսի վանքը (Անի).
  8. Ա. Պօղոս Պետրոսի մատուռը Խլիզոցում.
  9. Հաղարձնի վանքը.
  10. Գոշ Մխիթարի վանքը.
  11. Գոշ Մխիթարի հրաշակերտ խաչ-քարը.
  12. Գոշ Մխիթարի մի ուրիշ հրաշակերտ խաչ-քար.
  13. Տաթևի վանքը.
  14. Թոփոյ առաքելոյ վանքը Ծգուլիսում.
  15. Մի հրաշակերտ խաչ-քար.
  16. Նորադուզի հայկական խաչ-քարերը.
- Դ. ՆԵԱՆԱԿԻՈՐ ՀԱՅ ԱՆՁԻՆՔ.
1. Մատթէոս արքեպիսկոպոս Խղմիլեան. պատրիարք Ա. Պոլսոյ.
  2. Խորէն արքեպ. Նար-Բէյ.
  3. Ստեփանոս եպիսկ. Մխիթարեան.
  4. Առաքյէլ Պատկանեան.
- Ե. ՀԱՅԱԿԱՆ ՏԻՊԵՐ.
1. Գիւլիկար.
  2. Հայ կանայք հաց թխելիս. Տ. Փեշտմաննի լուսանկարից.
  3. Միացեալ ընկերութեան դպրոցաց աշակերտները Աանի վիլայէթում.
  4. Արբուշէնի գիւղականները և Այլաղեան դպրոցի աշակերտները.

Զ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ.

1. Մեծ Մասսի գագաթը Արալիսից.
  2. Հանդիսաւոր օր Ներսիսեան Ծճի մօտ Ա. Եջմիածնում.
  3. Խաչատուր Արովեանի տունը Քանաքեռ գիւղում.
  4. Մեծ-Ղարաբիլիսաց աւանը.
  5. Քարվանսարաց գիւղը.
  6. Աշու Աղորմածի գերեզմանը.
  7. Ասրուշէն գիւղի տեսարանը.
  8. Ասրուշէն գիւղի եկեղեցին.
  9. Արգահան.
  10. Վարագաց վանքը համանուն լեռան վերայ.
  11. Բաշդալէ քաղաքը Տաճկահայաստանում.
  12. Բաղէշ կամ Բիթլիս քաղաքը.
  13. Ամասիա.
- Է. ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ.

1. Խրամ գետի աւագ կամուրջը Սանահում.
2. Հայկական աւան Ճորժի գետի ափում.
3. Արդուին. Ջնորմաների նաւահանգիստը Ճորժի գետի վերայ.
4. Դարսի ձորը և Ախուրեան գետը.
5. Ամայ ծովը և Սիփիսնայ սարը.
6. Վարագաց լեռանը.

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒԻ

ԳԱՅԱԿԱԼՆԵՐԸ

Հայոց պատմութեան
թագավոր Տ. Տ. Միքայէլ
Անդրք Օճախ

Арам I
Мктич

Верховный патриархъ и католикосъ всѣхъ армянъ
Мктичъ I.

ՄԱՐՏԻԶ Ա.

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐք ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՕՏԱՐ ԵՒ ՀԱՅ

ՆԿԱՐԻՉՆԵՐԻ ԱՆՈՒԱՆԻ ԵՐԿԵՐ

Տիրամարե Բայալի, ՆԿԱՐ ՌԱՓԱՅԵԼ ՍԱՆՖԻԼՈՅ.

Ռաֆայէլ Սանչօ. — Madonna della sedia.

Автотипія Ангерера въ Вѣнѣ.

II-1428и

тип. вд. Голль.

СИРИУС, ПОДАВЛЕНІ СЛОВАНИ ПЧАРІ.

Рафаеля Санціо. — Мадонна.

Автотипія Ангерера въ Венѣ.

Зрим. «Уголка» № 171:

Изд. лиц. худ. обозр. «Аракес».

Изд. журн.-худ. обозр. „Аракс“

Автопей Ангерера въ Вѣни

И. К. Айвазовскій. — Ниагарскій водопадъ.

таб. 9. Гоппе.

С. Б. Айвазовскій (Гоппе).

С. Г. Айвазовскій (Гоппе).

Изд. Амурской губернии

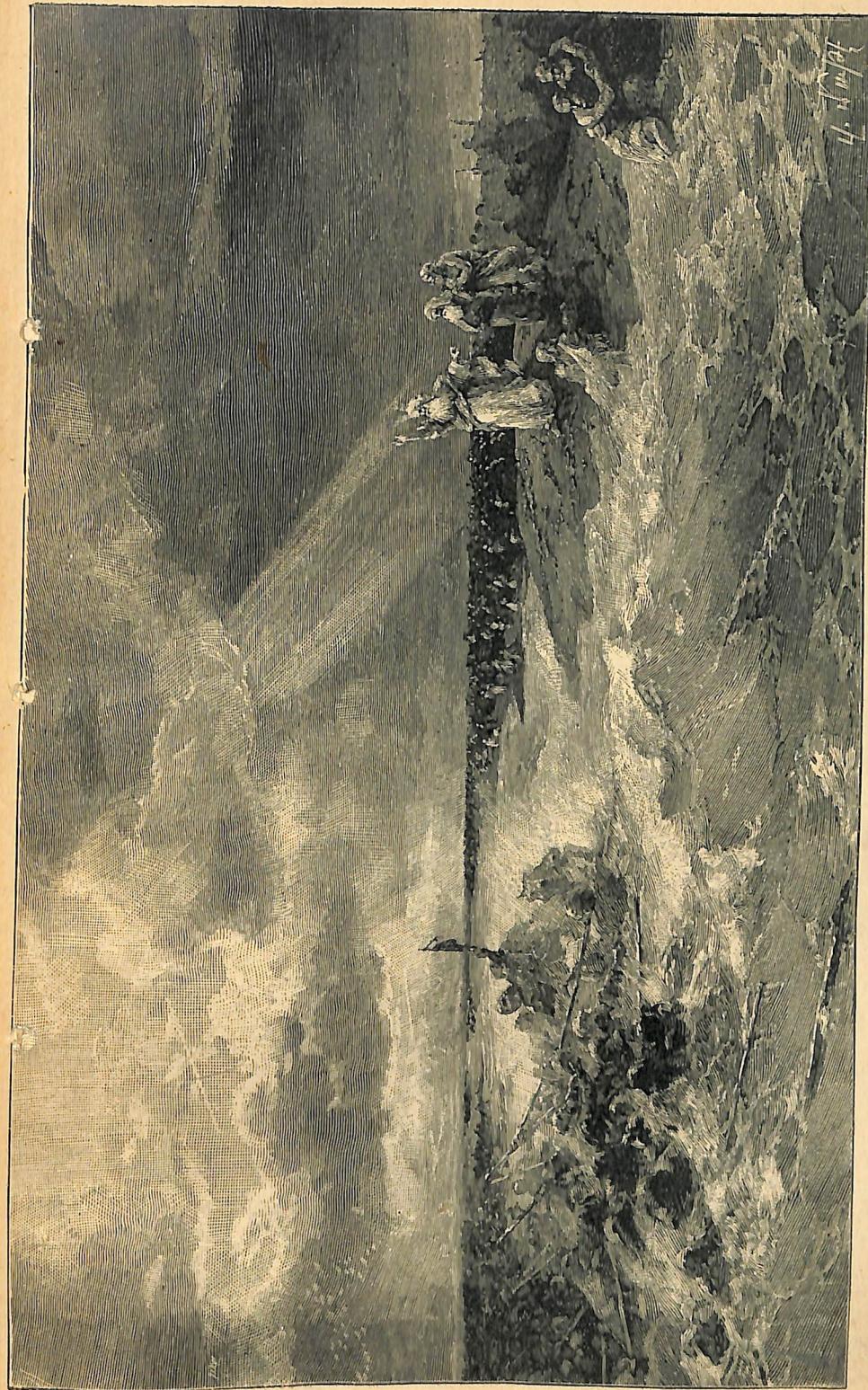
II. К. Айвазовский. — Переходъ израильтянъ чрезъ Красное море.

Съ фотографіи Ержемского гравированъ В. Мага.

Изд. Амурской губерніи „Араксъ“.

Иллюстрація къ книзѣ

Тип. АМУРЪ

ІМІ. 108. «Океанъ. Аракесъ».

шт. Поповъ підприємство, № 49 з. із відповідною.

І. К. Айвазовскій. — Океанъ.

Автопіл Аптера въ Вѣнѣ.

ІМІ. 108. «Океанъ. Аракесъ».

Літограф. «Україна» Задній лист:

Դիւզմանի աշտարակներ աւերանդուր Մարմարայ ծովի ափում. նկար Յ. Շլապովակու:

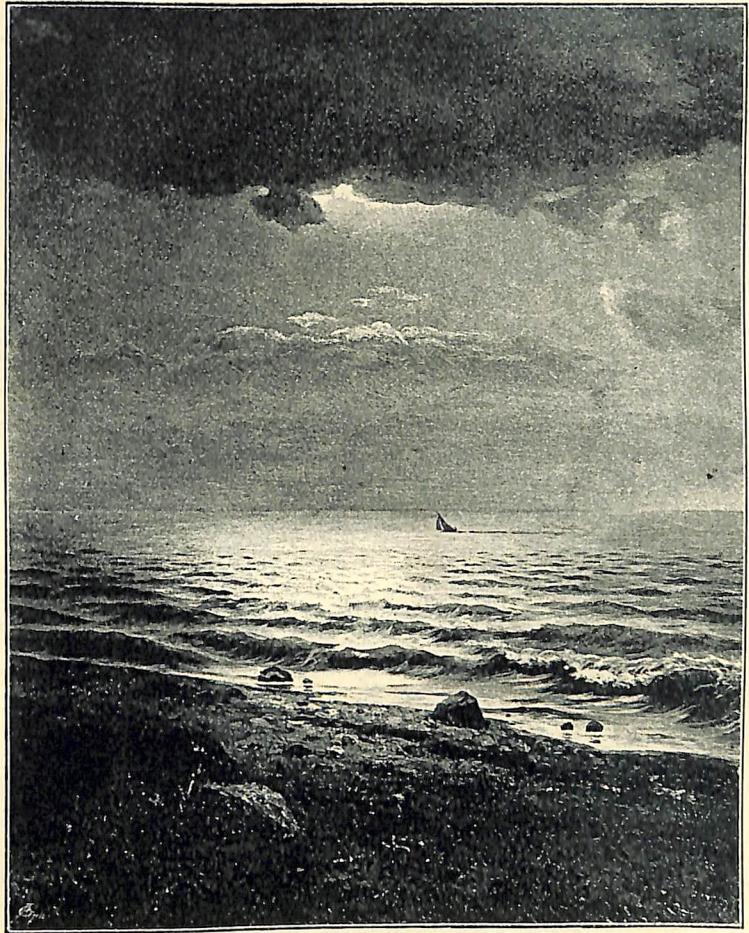
И. К. Айвазовский.—Развалины Византийских башенъ на берегу Мраморного моря.

Академия Академии въ Вѣнѣ.

Изд. тип.-чев. обозропії „Араксъ“.

тип. тов. «ОВІС». поїзда.

Հրատան. «Վարդառ» հանդիսական.

Գիշերը Աև ծովի վերայ. նկար Մահմետանցի:

Э. Я. Магдесянцъ.—Лунная ночь на Черномъ морѣ.

Автотипія Ангерера въ Вѣнѣ

Изд. Амт.-худ. обозр. „Аракес“.

Авготий Ангерера въ Вѣнѣ.

Флоральчевъ икона, чиста и умѣленна.

Э. Я. Магдесианъ. — Передъ бурей.

тип. в. а. голле.

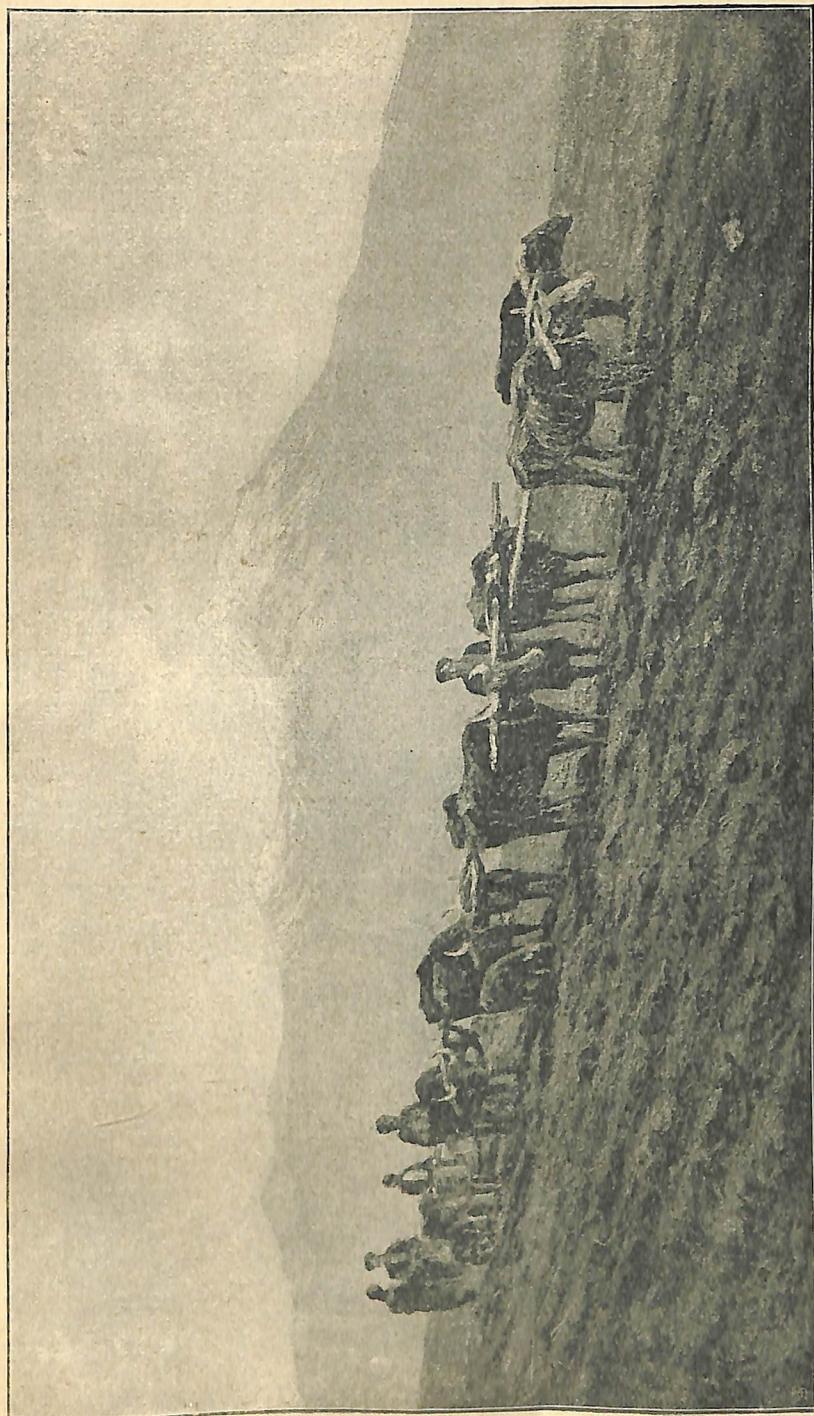
Հայոց գլուխցու վարույանքը Վրացածի ստորանում: Ակար Պ. Պարիկելանցի

Դ. Գաբրելյանի.—Կրестьյան ու պանի պատճենը: Ալաշոմ:

Ավտոմոբիլ Գոլու:

Հրատ. «Արար» Հանդիլով:

1130. լոտ.-շոջ. օբյեկտ աշխարհականի:

Տաճկահայ բեռնակիրը, էտիւդ Գր. Գաբրիէլեանցի.

Гр. Габріэлянцъ. — Носильщикъ армянинъ.

Автотипія Ангерера въ Вѣнѣ.

Հրատ. «Արարատ» հանդիպել:

Изд. лит.-худ. обозр. „Аракс“.

Տաճկահայ բանուորը, Էտիւդ Գր. Գաբրիէլեանցի.

Гр. Габріэлянцъ. — Рабочий армянинъ.

Автотипія Ангерера въ Вѣнѣ.

ՀԱՅ

ՍՐԲԱՎԱՅՐԵՐ

b h

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

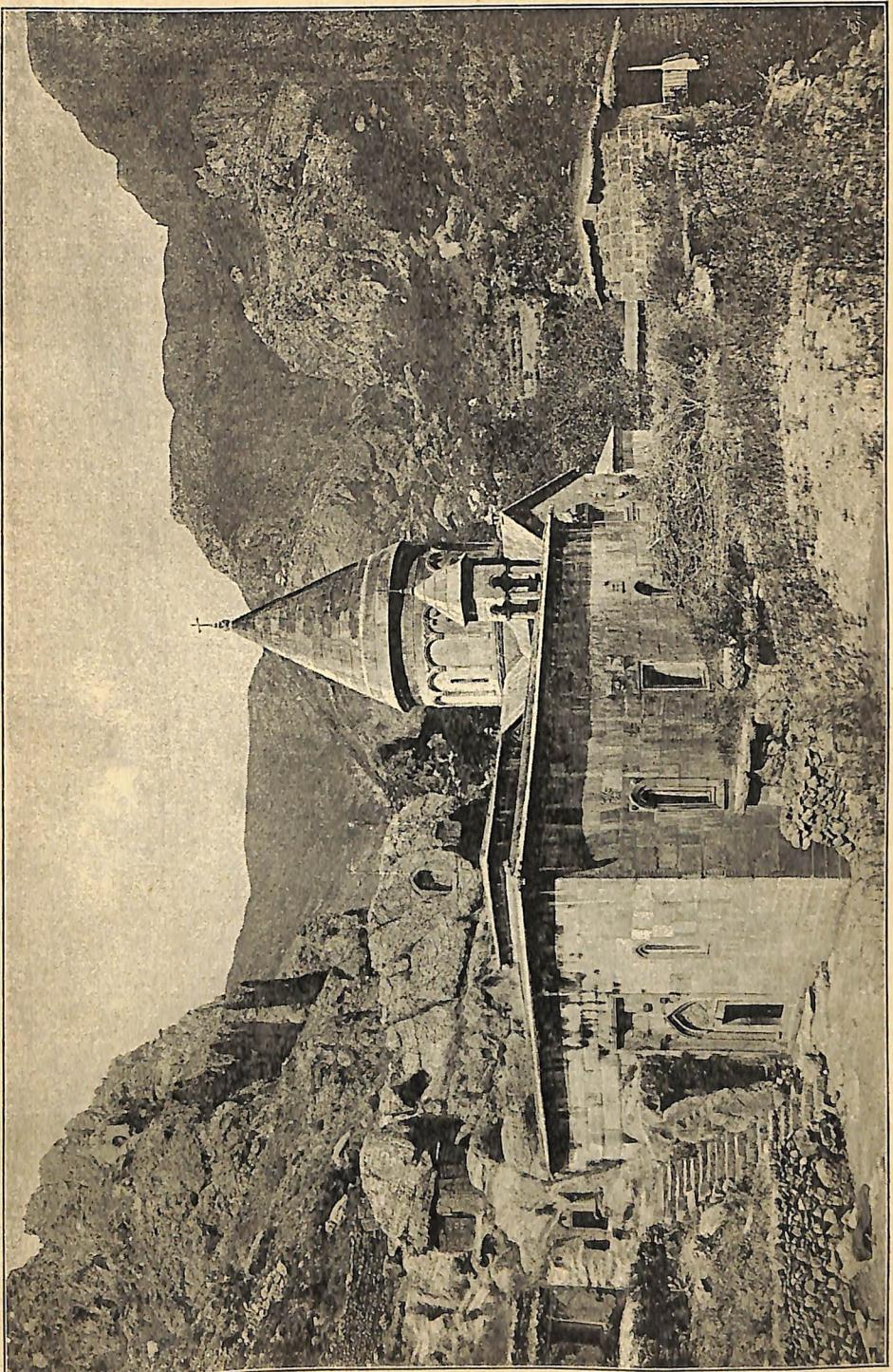
Այս գլուխ կամ Վ. Կերպորդ: Տ. Փետրիան Հերմինի ընտանիքից:

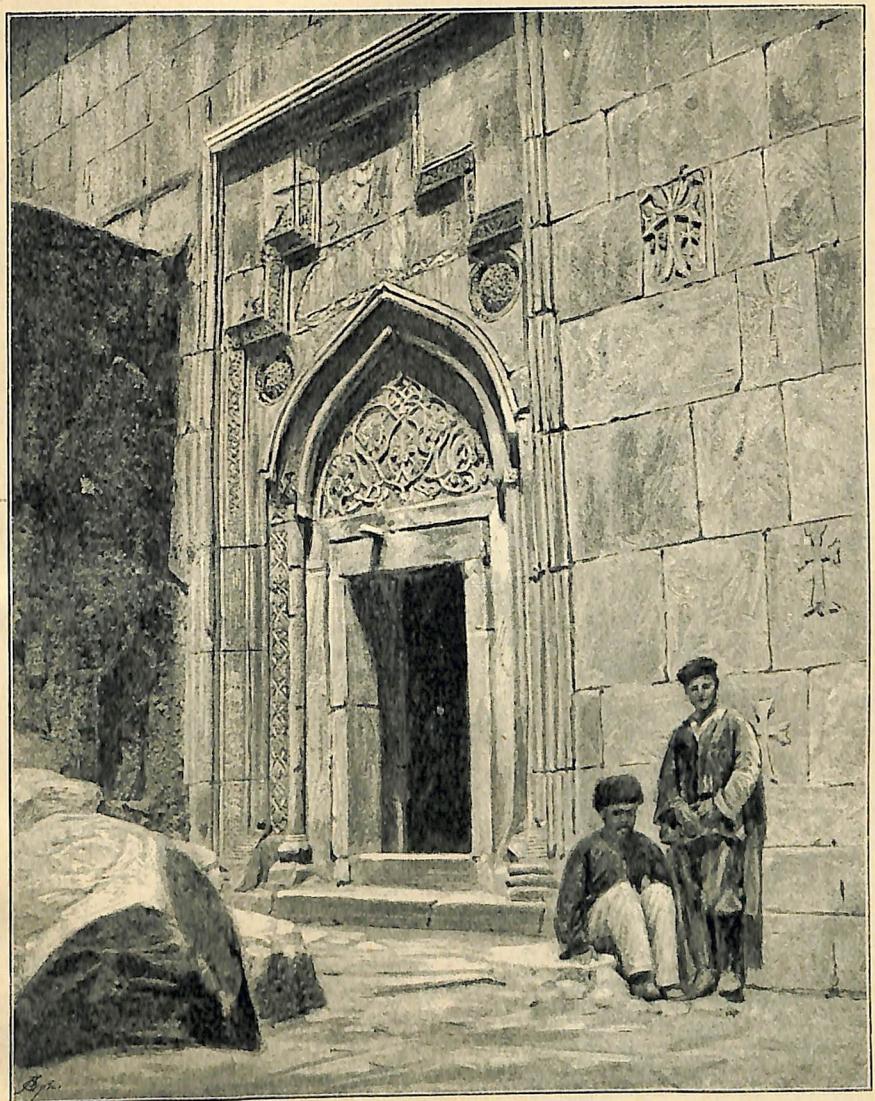
Մօնաстыր Ը. Կերտա.

Ավոտին Աղթերա մ. ՅԵՆ.

Համար «Կրաքա» Հանդիսի:

ՀՅԴ, լուս-խց. օօօրունյ «Արած».

ТИП. ВД. ГОЛЛЕ

Ա. Գևշրդի ժամատան արևմտեան դռւոր.

Западный входъ Кегартского монастыря.

Автотипія Ангерера въ Венѣ.

Արարատ. Վանքի լեռհանոց տնտուրներ. Տ. Փեշտութանինի լուսանկարից:

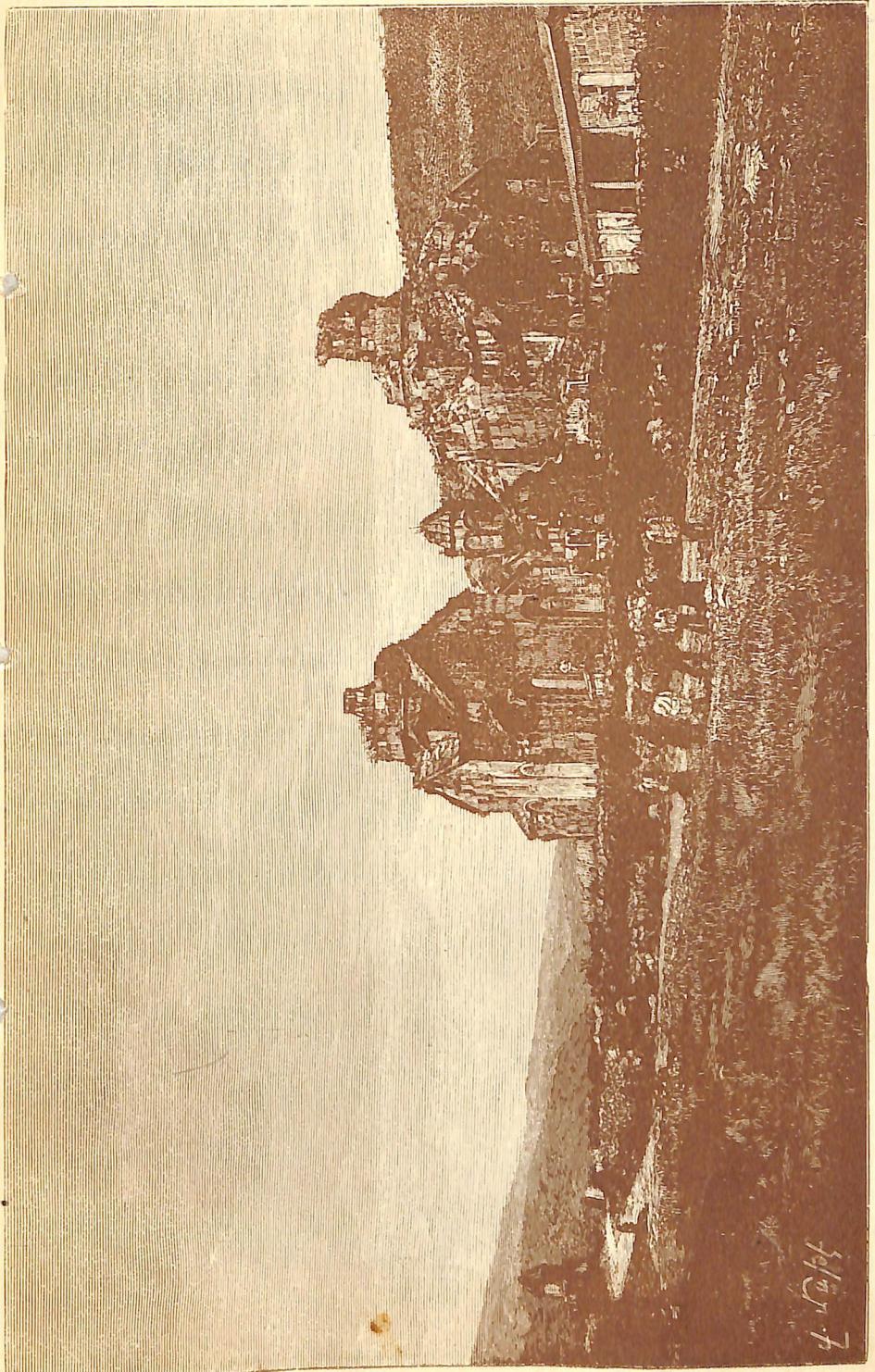
Կեչարյան (Դարանջակ) մոնաстыր.

Հրատան. «Վանքան հանունի»

ԽՈՎ ՏԵՂՄԱՆ

Խօնական պատճեն ազգային պատմական գույք:

ՀՅԴ. ԱՐԱՐԱՏ. ՎԱՆՔԻ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻ ԳՐԱՎՈՐՈՒՄ. ԱՐԱՐԱՏԻ ԱՐԱՐԱՏԻ

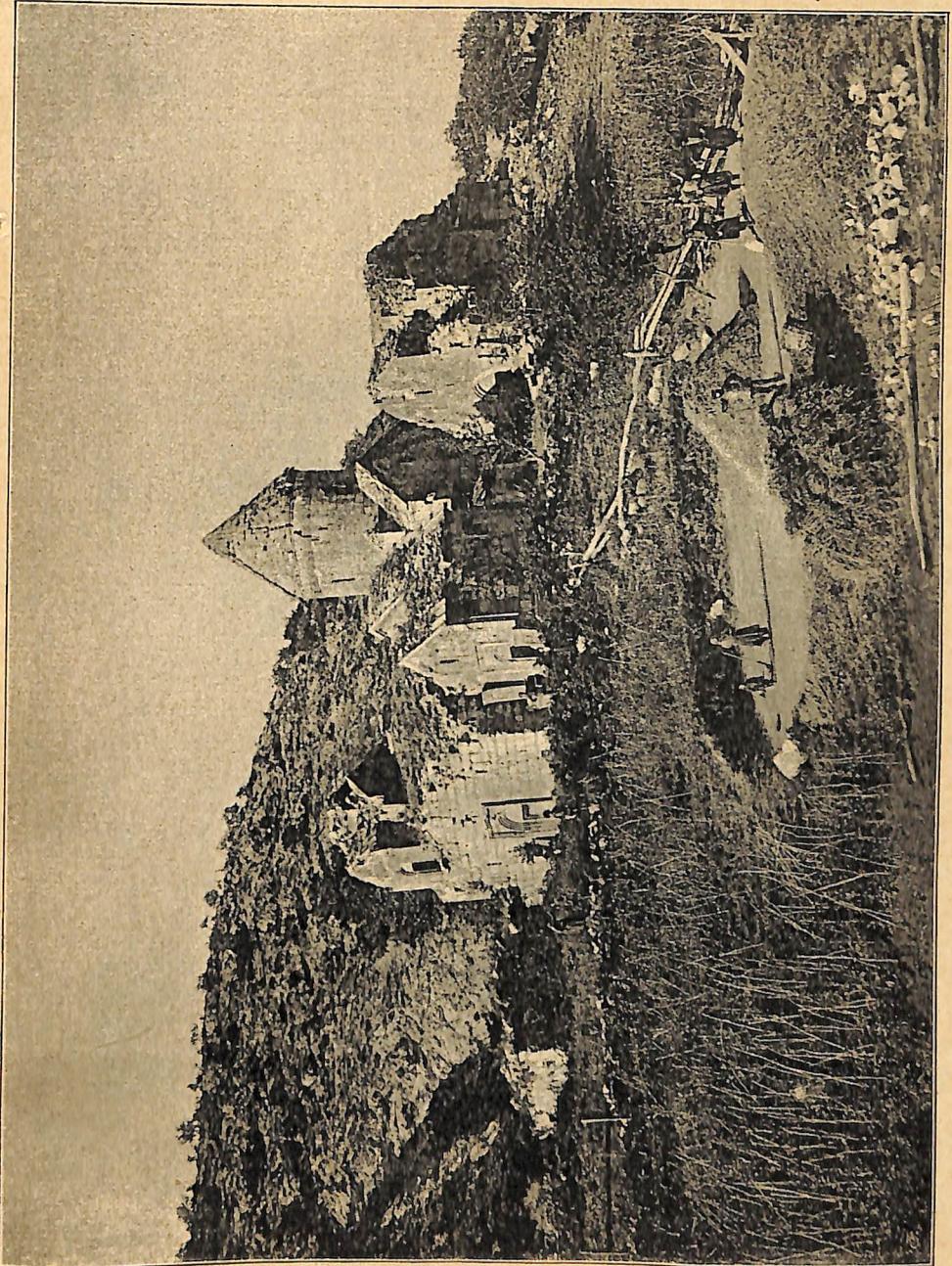
Գոշ Ութիմարի վանքը Ա. Փափառվեանի լուսնիտից.

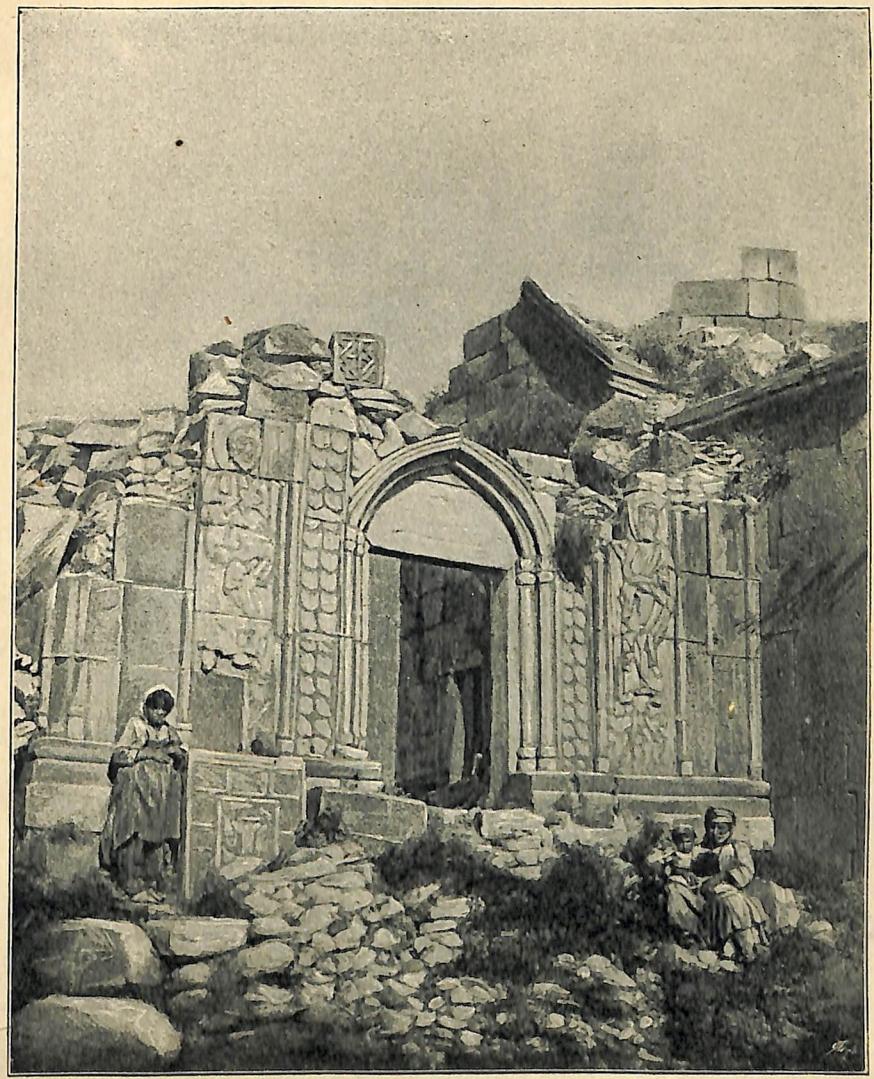
Մոնաստիր Գոլի—Մխիտար.

Авторուն Անդրեա մի Յին.

Հրանտ. «Արարատ» Հանդիսական:

Խճ. Արմ-Խյժ. օբզրուա Արակէ».

ТИП. ФД. ГОЛЛЕ.

Ա. Գողոս Փետրոսի մատուռը Ելիջայում.
Часовня Св. Петра и Павла въ Елидже.

Автотипія Ангерера въ Вѣнѣ.

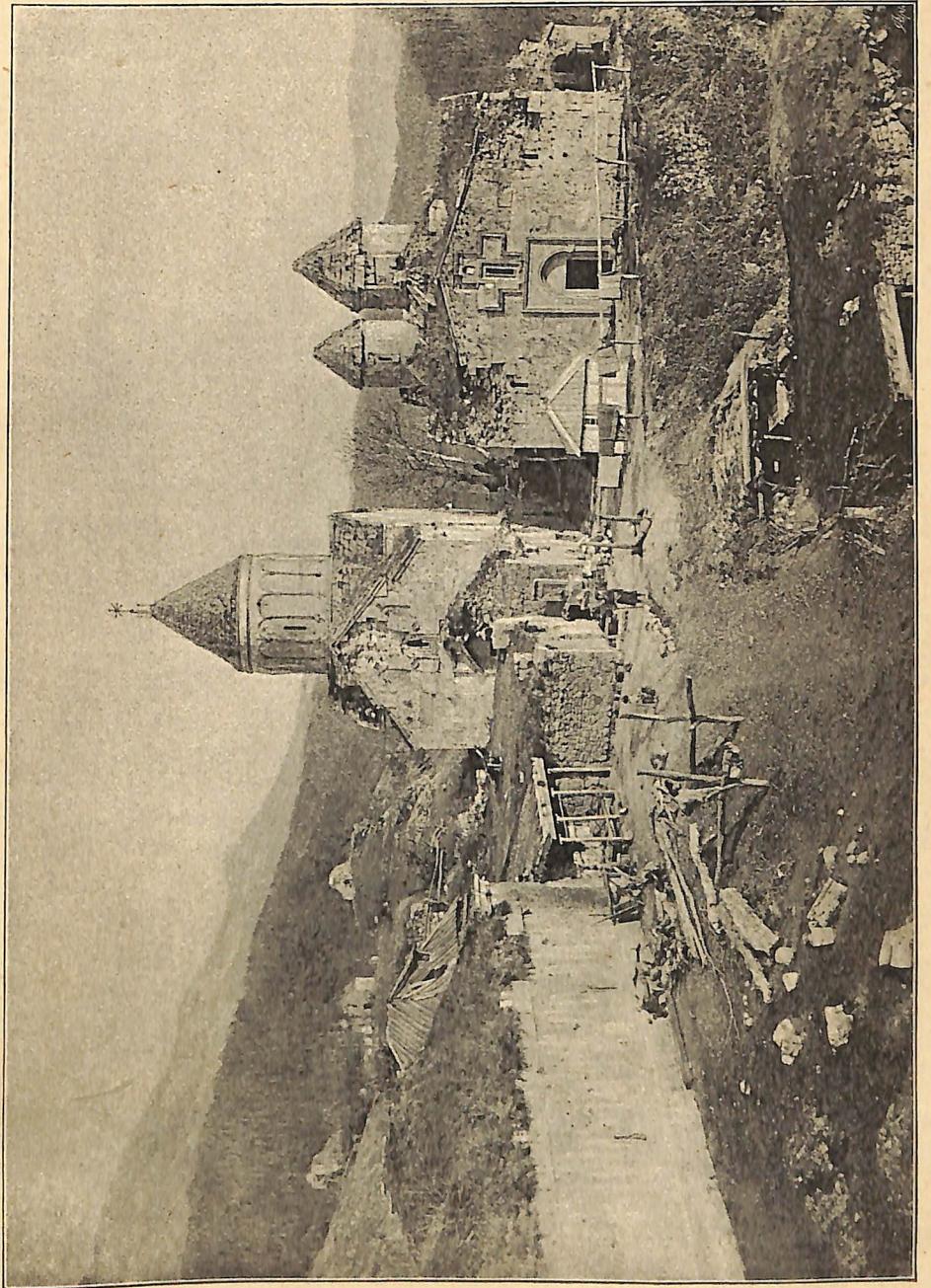
• աղբարձրի կանքը: Արքայի պահպատի լուսակարից:

Ագարակի մօնաстыրի.
Ալոյան Ալեքսանդր Արքա:

Հրատ. «Վրացական Հայոց»:

Խճջիւ ազգային պատկերագույն արքա:

տիպ. տուական պատճենագույն արքա:

тип. 8д. голле.

Գրօշ Արևիթարի մի ուրիշ հրաշակերտ խաչքար.

Каменный крестъ въ монастыре Гоша-Мхитара.

Մ. Փափակեանի լուսանկարից.

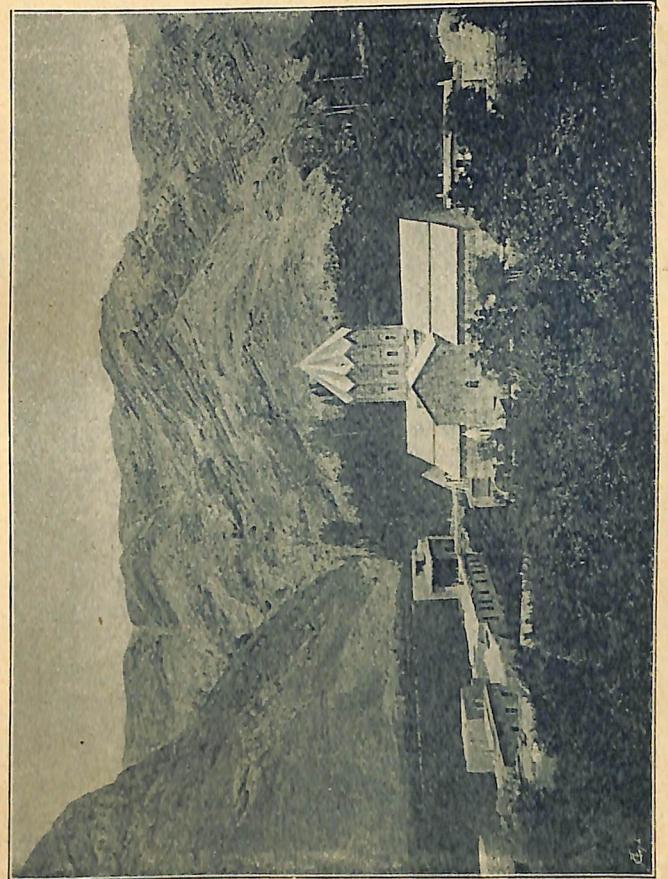
Автотипія Ангерера въ Вѣнѣ.

Изд. Амур.-Худ. обозр. „Аракес“.

Автотипия Ангерера въ Венѣ.

Монастырь Св. апостола Фомы въ Акулисѣ.

*Фото Г. А. Гомпе.
Фото Г. А. Гомпе.*

Изд. лим.-худ. обозр. „Дракон“.

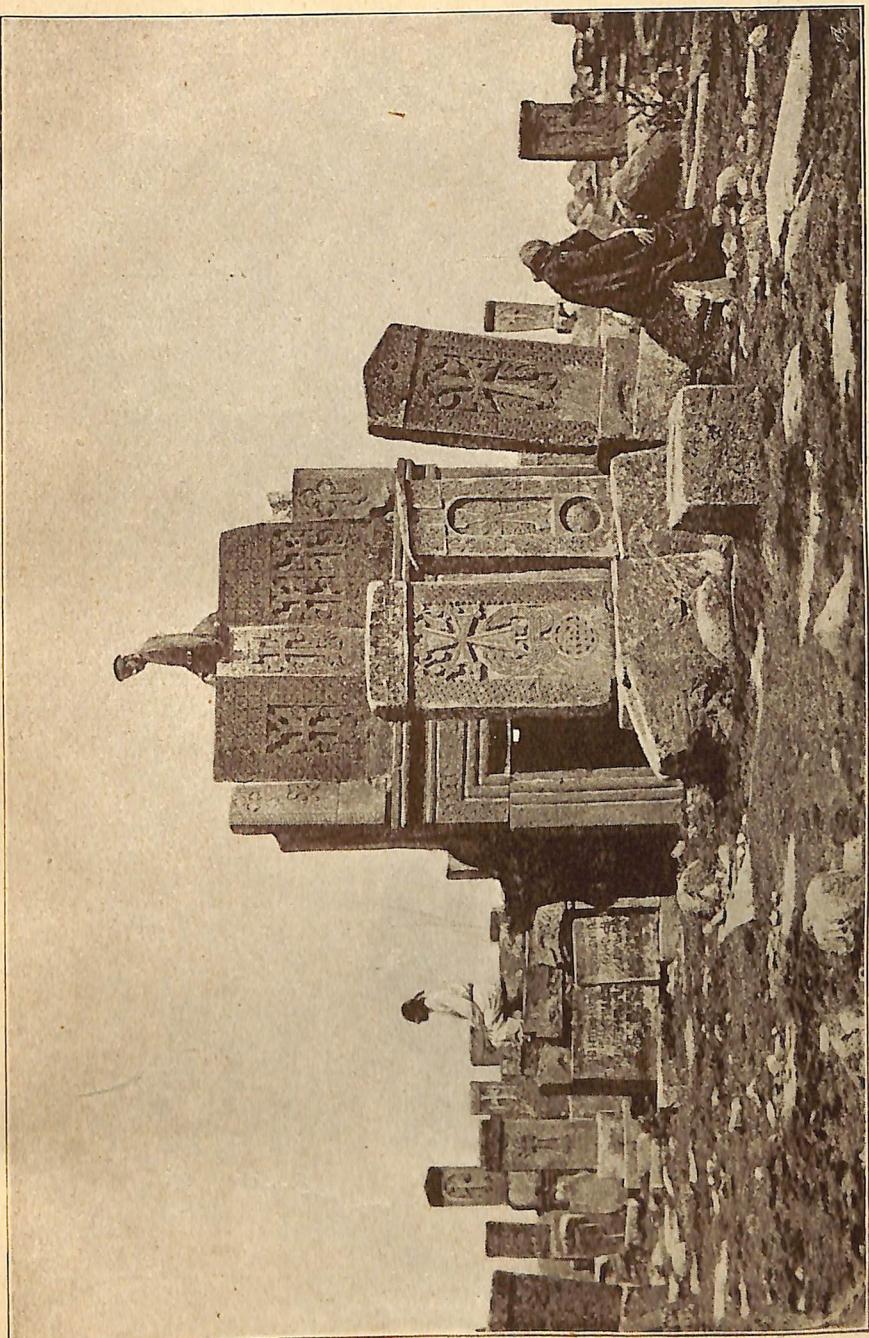
Аетотия Ангерера въ Вѣнѣ.

тип. за грав.

„Երաժողով Հայիական խաչքարեր“

Վ. Պաղեսացի լուսանկարից.

Памятники въ Норадузѣ.

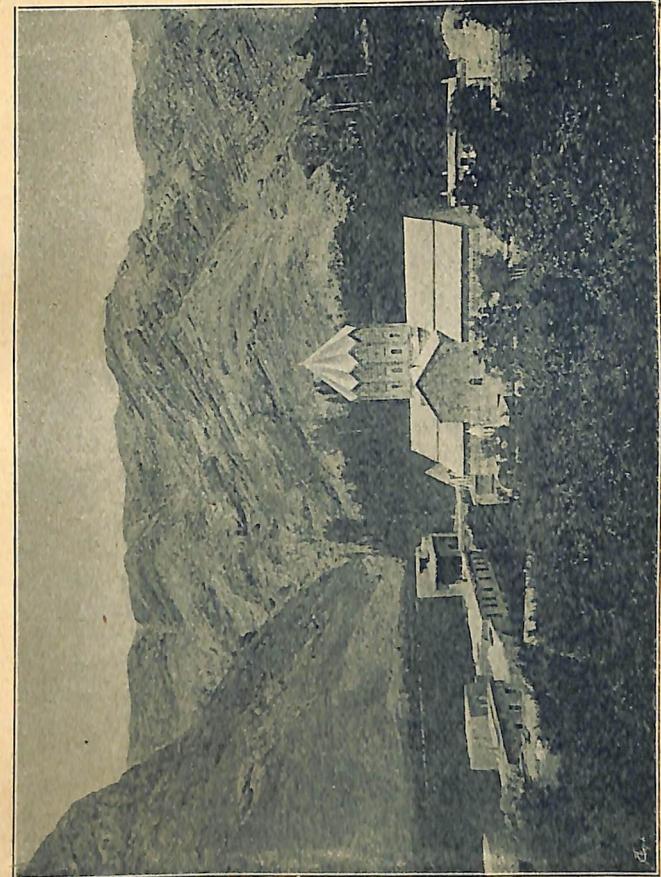

Օռում Առաքելց Գանգը Վայում. Տ.
Վ. Փափազյանի լուսանկարից.

Монастырь Св. апостола Оомы въ Акулисѣ.

Автогравь Ангерера въ Венѣ.

տպ. за. հոռով.

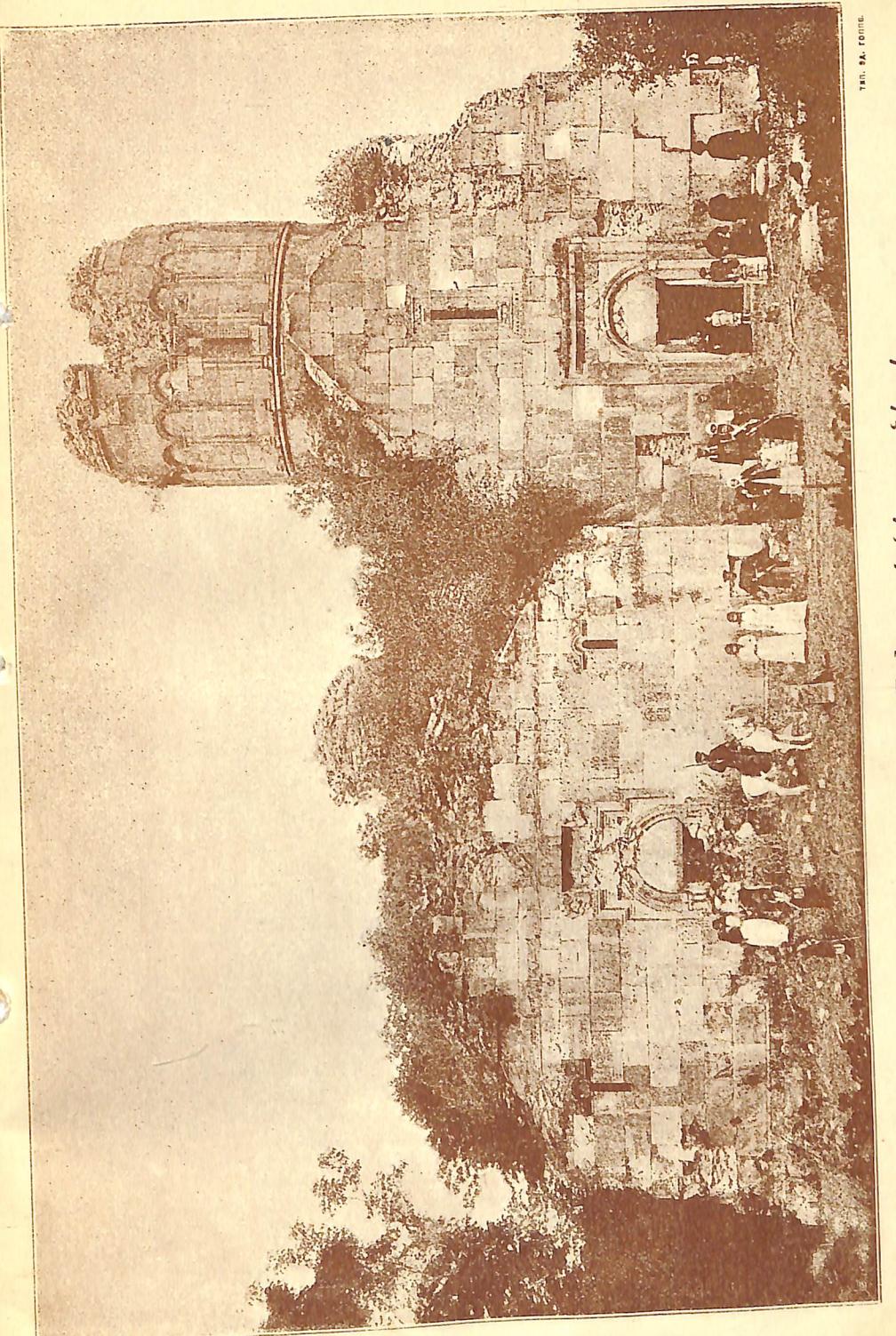

Ա. Մակարյան վահագր. Ա. Գուրզիլեանի լուսանկարից:

Մонастыրъ св. Макарія.

Фотографія Папазянца. Автотипія Ангерера въ Вѣнѣ.

Հրատ. «Վեհապ» Համբարձում:

ԴՐԱ ՏԱ ԳՈՒՅՑ

ԱՅՍ. Ա. Գուրզիլեանի լուսանկարից:

Փոքր աշխարհ առօրունու «Արաք»:

ՆՇԱՆԱՀՈՐ

ՀԱՅԱՍՏԱԳԻՆՔ

тип. эд. голле.

ՄԱԹԵՈՅ ԵՊ. ԻԶՄԻՐԼԱՆ.

Епископъ Маттеосъ Измирланъ.

Автотипія Ангерера въ Венѣ.

ТИП. ЭД. ГОЛЛЕ.

ԽՈՐԵՆ ԱՐՔԵՊ. ՆԱՐ-ՊԵՅ.
Архиепископъ Хоренъ Наръ-Бей.

Автотипія Ангерера въ Вѣнѣ.

ԱԺԵՓԱՆՆՈՍ ԵՊ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ.
Епископъ Степанносъ Мхитаріанъ.

Грав. В. Матэ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԻՊԵՐ

Գյուլիզար. փորագր. Մաթե:

Гюлизаръ.

Гравировалъ Матэ

Над. лим.-худ. обозр „Аракес“.

Автотипия Ангерера въ Вѣнѣ.

Лит.-худ. («Література») Генрихъ Гензель.

«шіл կանոյք հաց թիւլու»

Армянки, пекущія хлѣбъ.

тип. ЗА. горне.

Որդեալ օնկ. ուրբաց շակերներ Ա ան վեպէթու:

Սահմանական պատճեն Վանսկոմ վիլայետ:

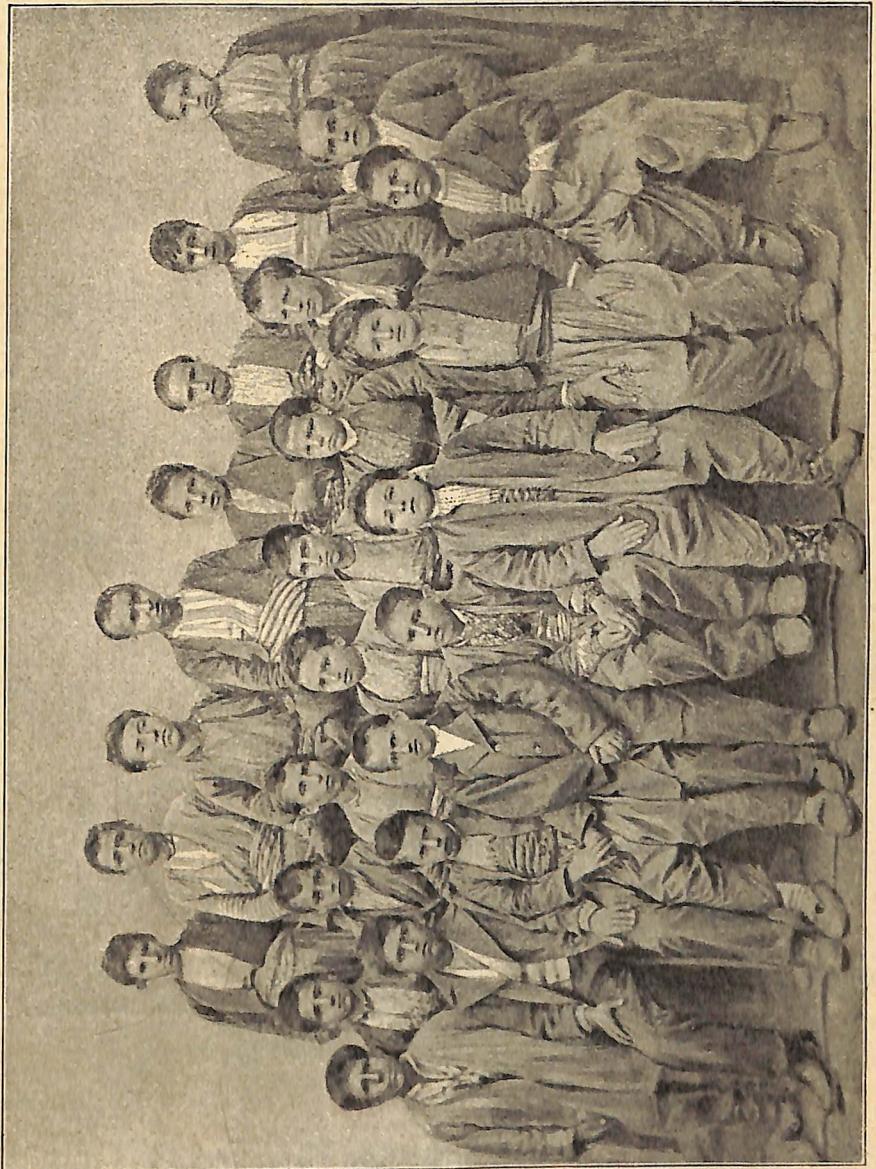
Ավտոլիա Անդրեա մատին:

Հրատակ Վանսկան Հանուլու:

Գլուխ տու առաջ պատճեն Արևոս:

Խաղաղ առաջ պատճեն Արևոս:

Խաղաղ առաջ պատճեն Արևոս:

Изд. ком.-худ. обозр. „Аракес“.

Сарушенские крестьяне и ученики местной школы.

Автотипия Альпера въ Вѣнѣ.

Зерноградск. (Угличский) 4-й лист из 1-го

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

«ամերիկաց օր՝ Կերպարկ լճի մօտ Ա. Խջիմծիոն»: Տ. Գևորգյանի լուսանկարից:

Праздничный день въ Эчмадзинѣ У Нерсесовскаго пруда.

Автотипия Аптерера въ Вѣнѣ.

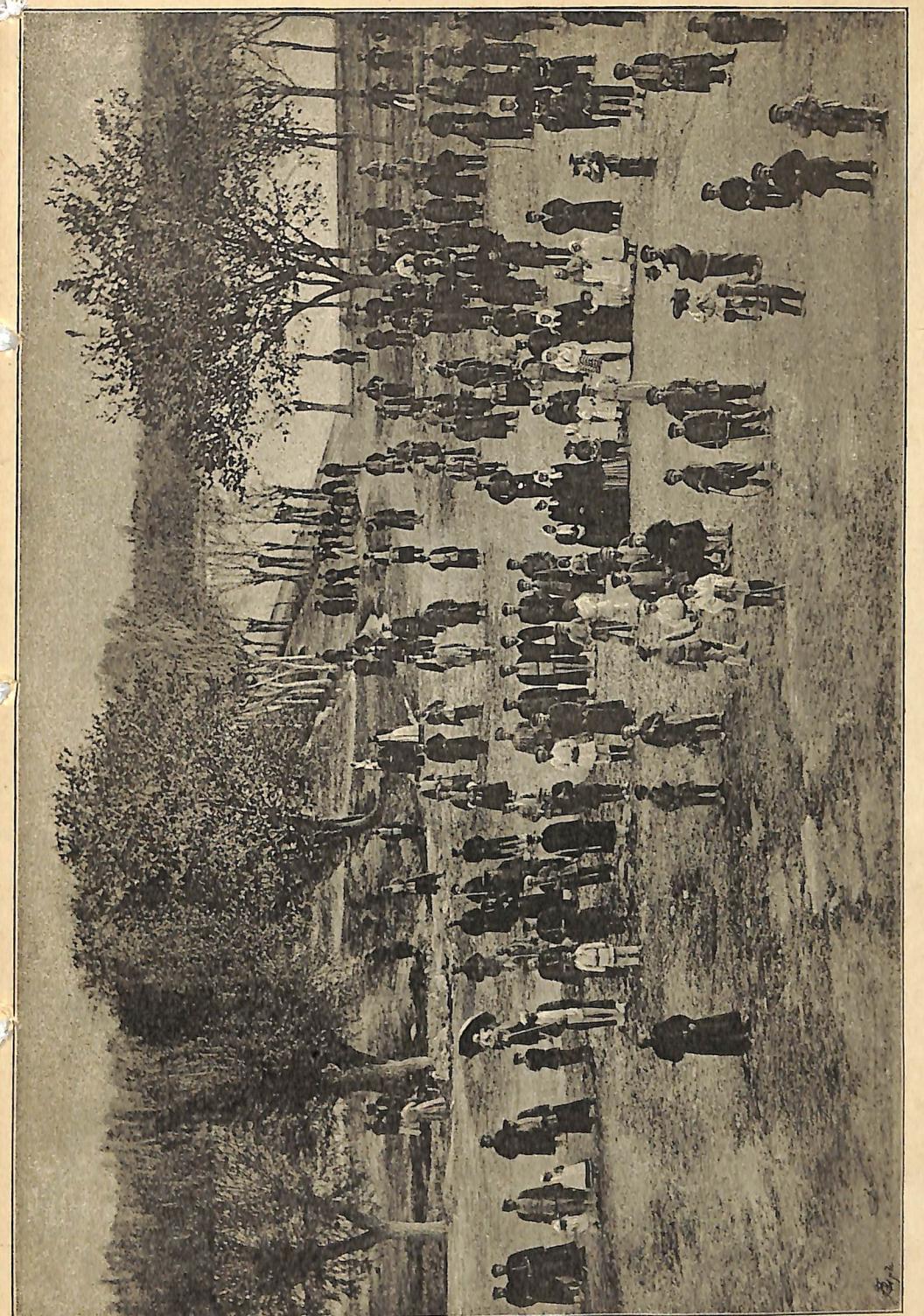
тип. топ. «օնկ. ուղարկ»:

«ամերիկաց օր՝ Կերպարկ լճի մօտ Ա. Խջիմծիոն»: Տ. Գևորգյանի լուսանկարից:

Автотипия Аптерера въ Вѣнѣ.

тип. топ. «օնկ. ուղարկ»:

Հրատ. «Արքայական հանձնութեան»:

2. стр. «Царство» 2-я часть

«Կարմիր Աշխարհութեան, Տ. Տ. Մկրտչը Ա. սովոր (Օծուլը»

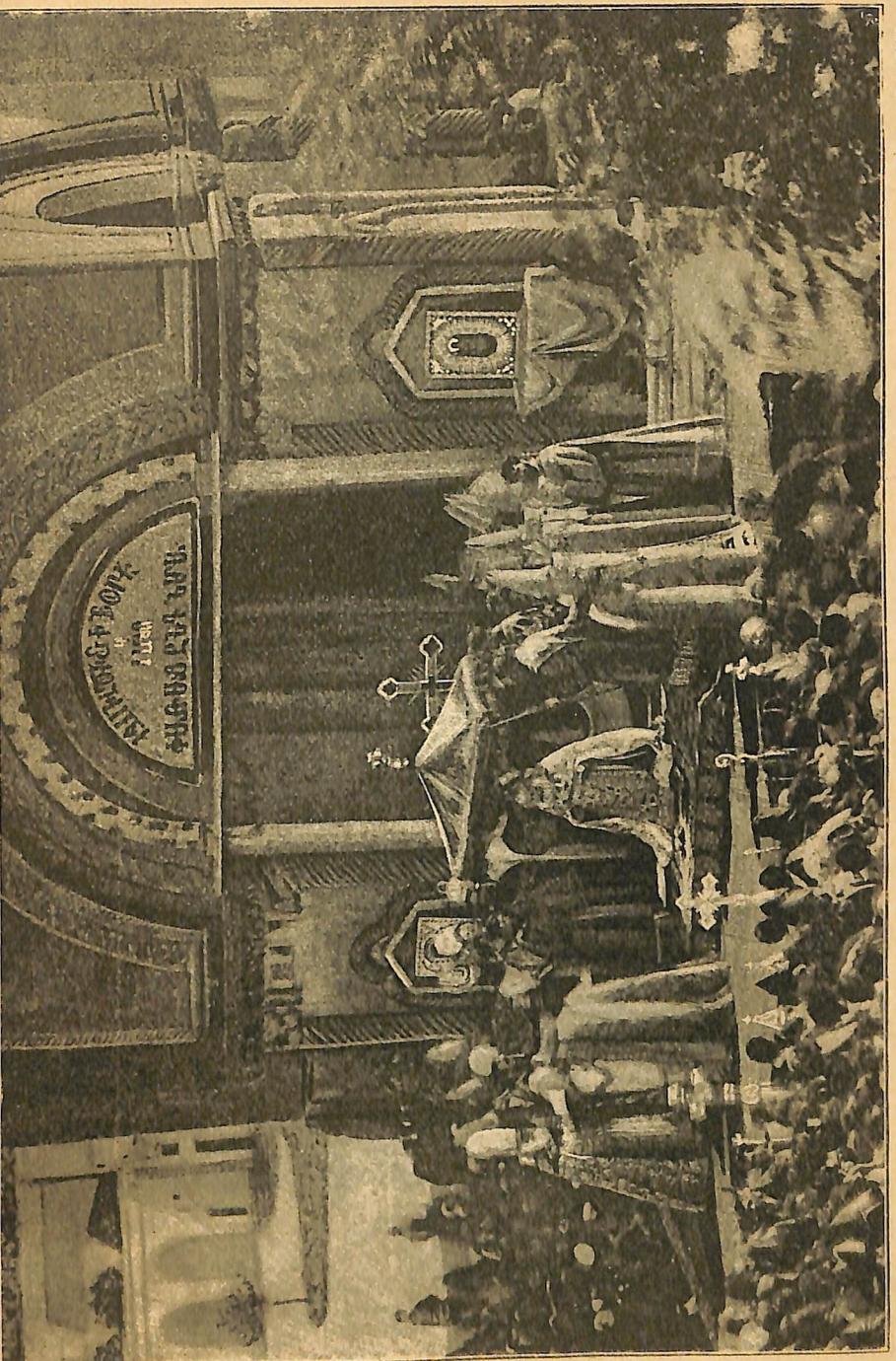
Ֆ. Փափառեանցի Եռանկարից.

Священное миропомазание Его Святейшества Мкртича I-го.

Автопия Эд. Гопше.

Изд. лим.-гур. обозр. «Аракс».

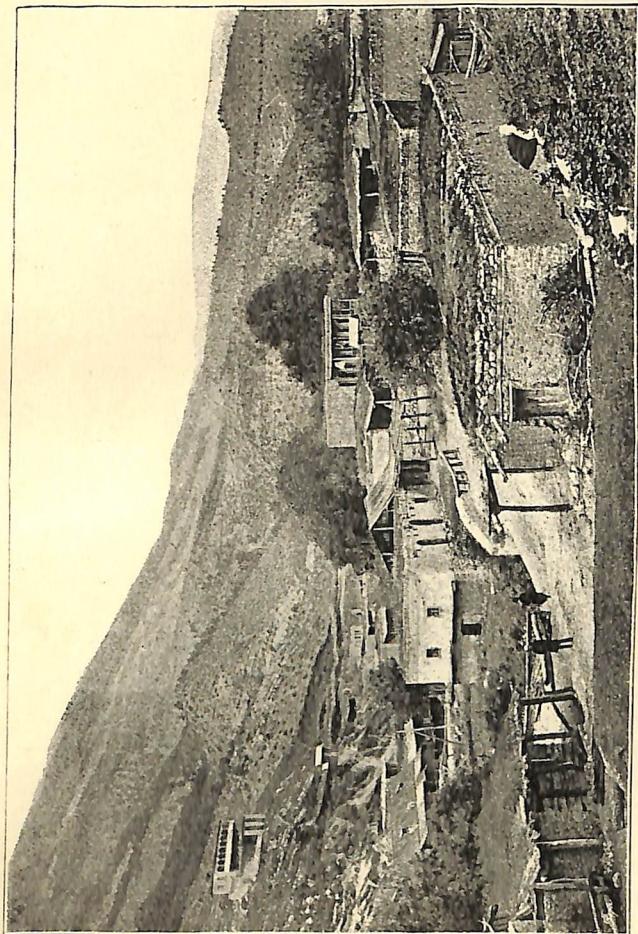
тн. за гопш.

Քաղաքանարդց վելու:

Сел. Կարվանսարայ.

Автогույն Անգերերա մъ Вънчъ.

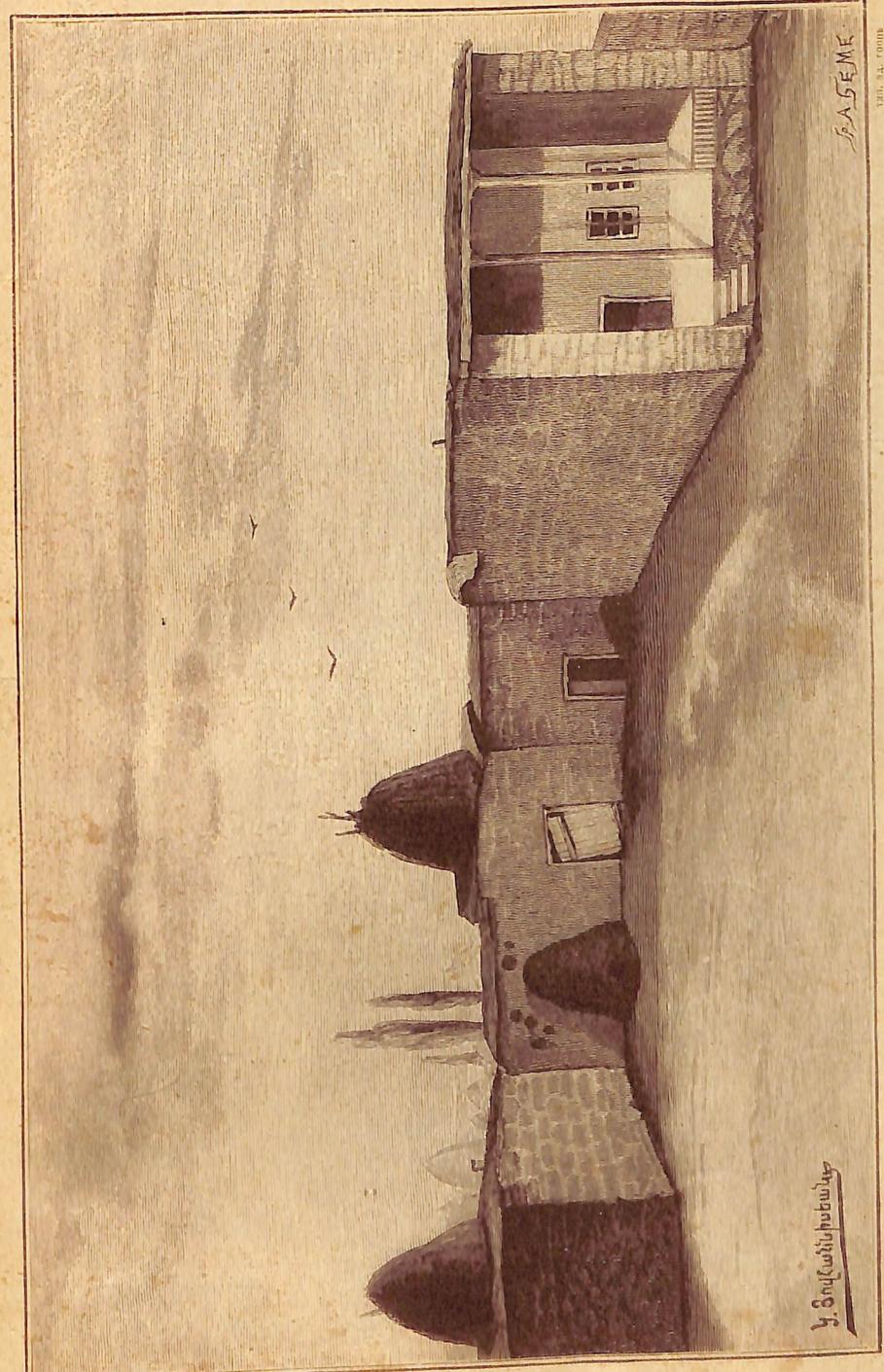
Հայոց պատմութեան համար

Հայոց պատմութեան համար

Խոսքան Վարդանիկ ստուգ Պատմութեան համար

ՔԱՅԵՄ

Խ. Յովանի համար

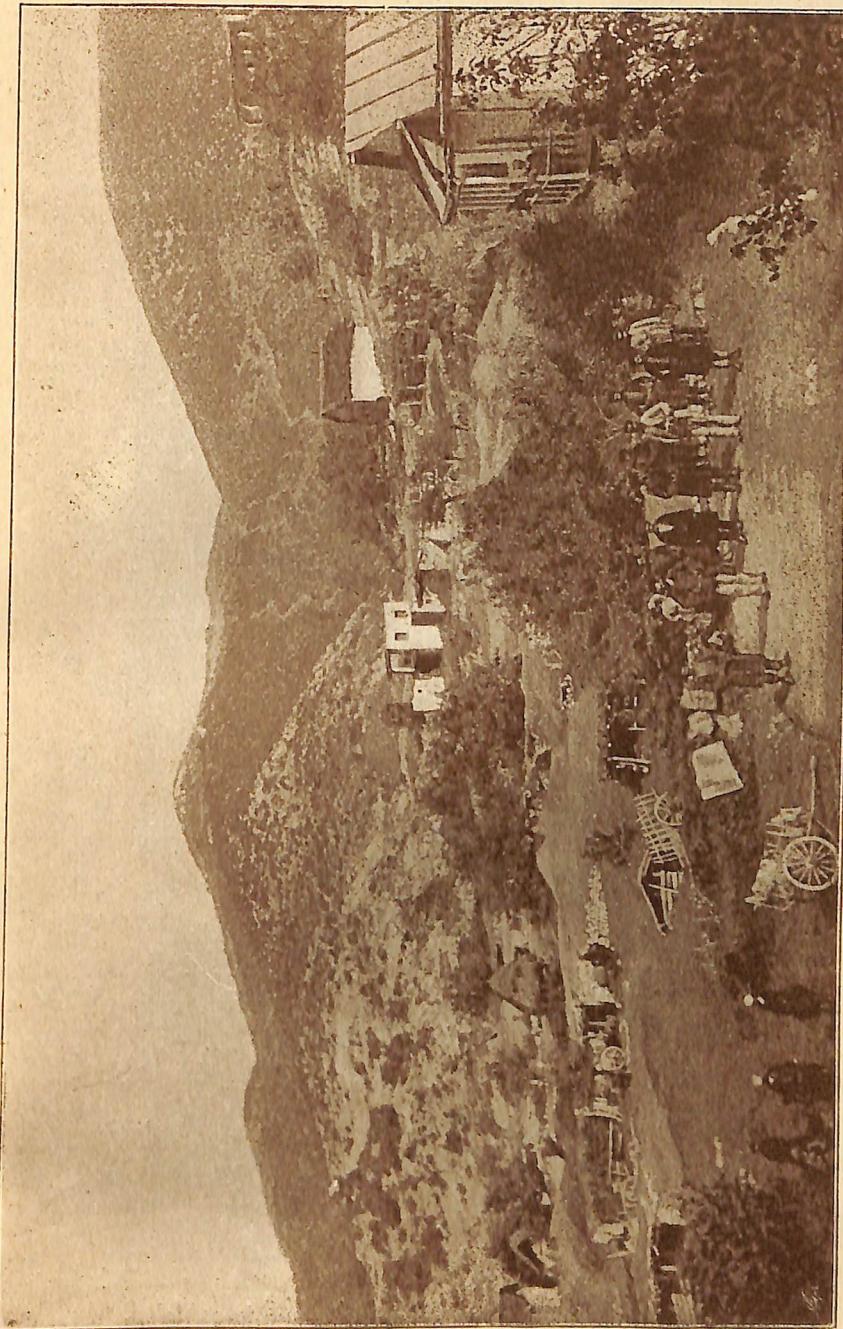
Изд. им.-худ. обозр. „Аракче“.

Автомобіль Ангерера въ Віннѣ.

Чорнотең қыңың землини.

Видъ села Сарумена.

ти за год.

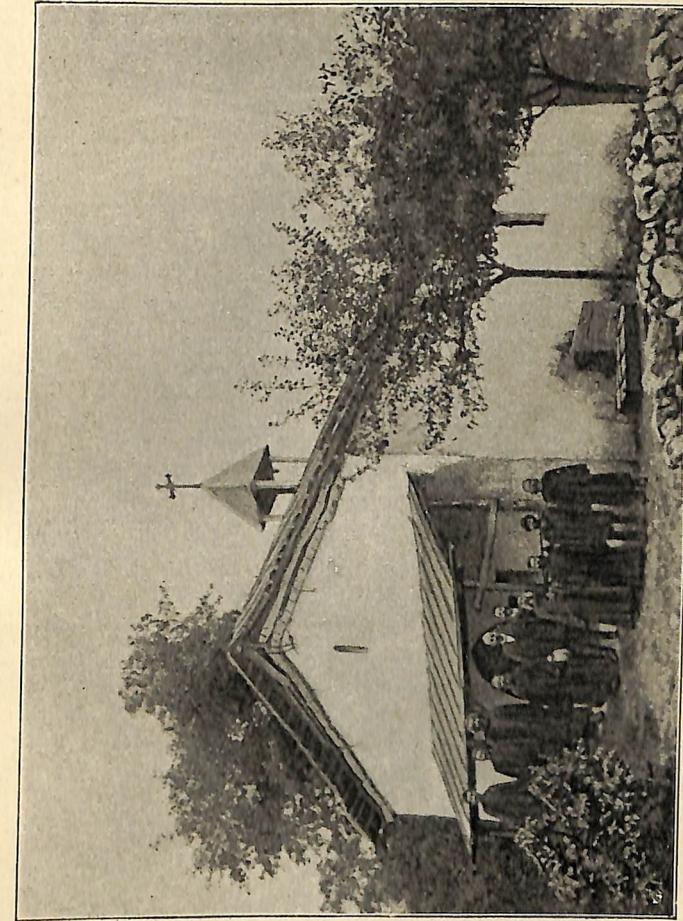
Землед. («Література») Академія наук:

Հրատակություն՝ «Արակեա»:

Ավտոգլամ Անգերա մ. Ելին.

Սուրբ Գևորգ եկեղեց
Չերքով ք. Կարստենի.

Դրա առ գոյն.

Խճճ պատմական ազգային արական:

Изд. лим.-худ. обозрения „Аракс“.

Уրացան: Ведомыи губернаторы

Араганъ.

Автотипія Аштерера въ Вене.

Зразок. «Справки» Землемѣру:

Изд. Амп. худ. обозр. „Арарат“.

тнл. за. томъ

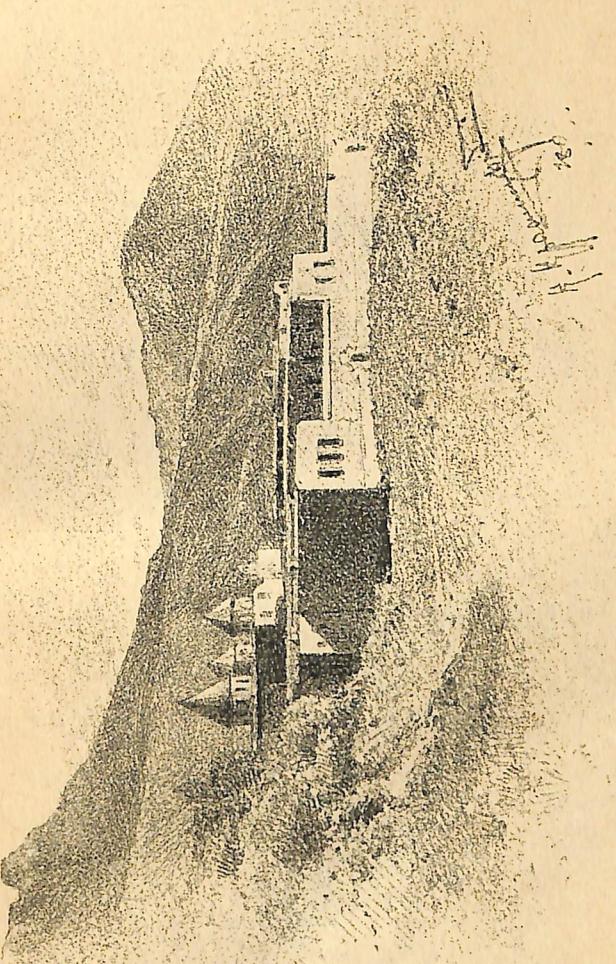
Հրատ. «Արմեն» Հայաստան»

Варакский монастырь въ Турецкой Армении.

Автоптия Анигера въ Винѣ.

Վարակավայ վանքը համանուն լեռան վերայ.

Նկար Կ. Կրեմեզկու.

ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

ՏՐՊԵՐ ԵՎ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

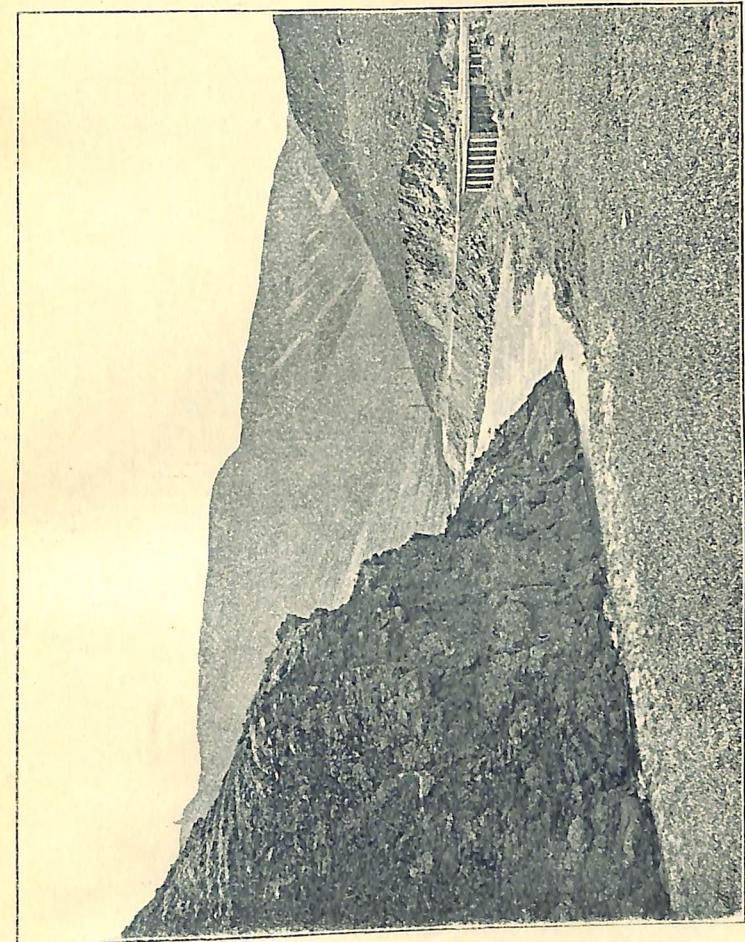
Կարսկի ձորը և Ալուրինի գետը:

Կարսկու առջել և քիչ առջել առաջաւ.

Ավտոմիլ Անգերեր ան Յենի.

Հրանտ, «Արմագա» Հանդիպի:

Խճ, առ-շից օբյեկտ առաջաւ:

Изд. Ам.-тур. обозр. „Араксъ“.

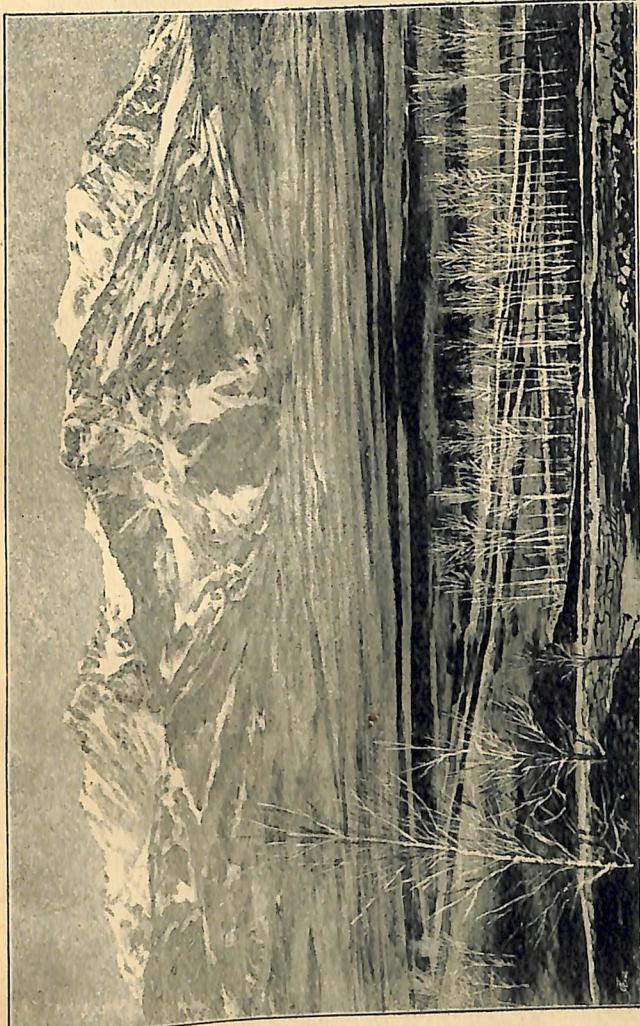
Հրատ. «Արակս» հանդելի:

Автотипия Ангерера въ Вѣнѣ.

Вараксия горы въ Турецкой Армении.

Чарльз Ливиц.

тп. 94. горы.

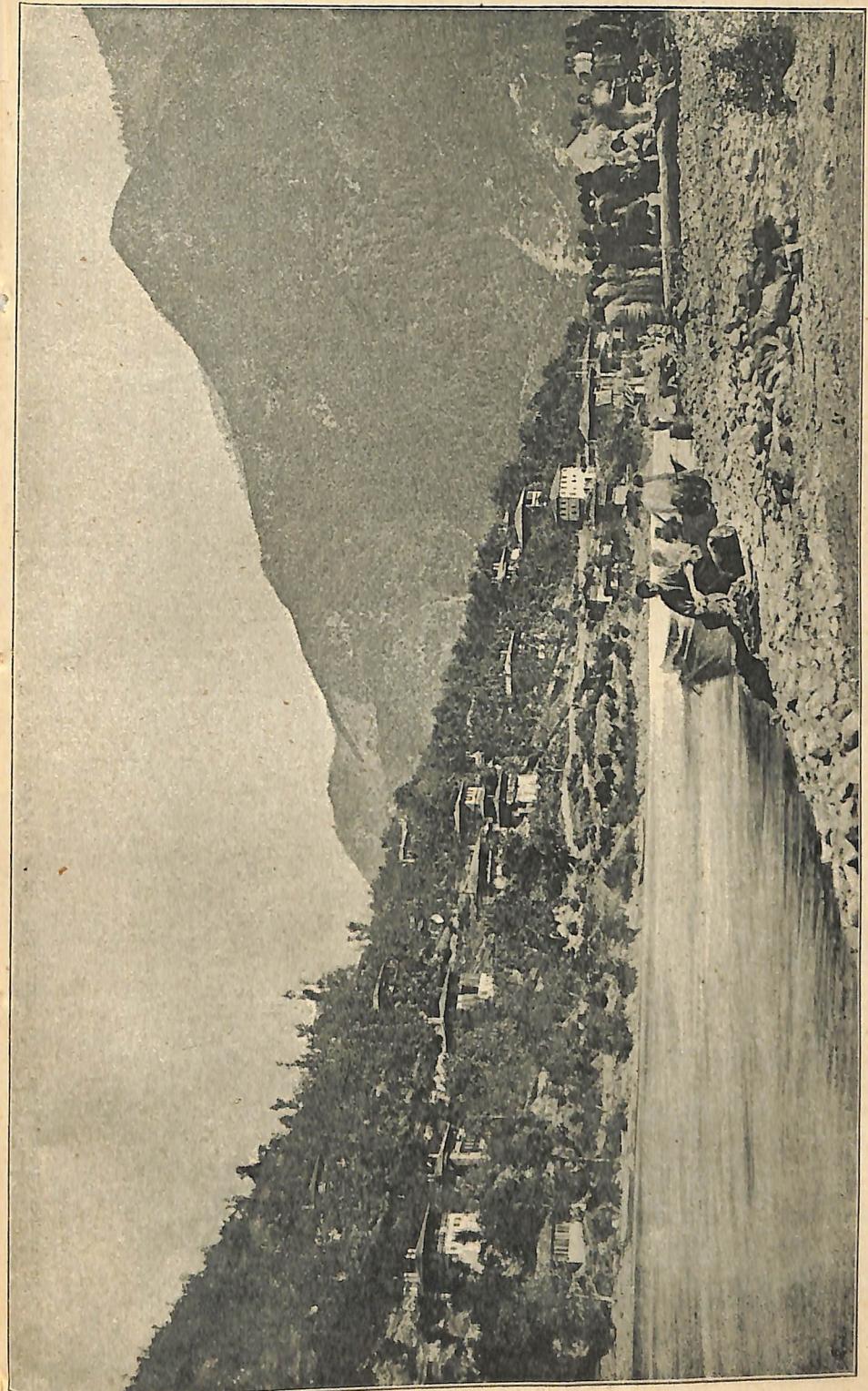
Изд. журн.-худ. обозрения «Аракс».

«արևի աւան ճորոխ գետի ավուճ:

Мѣстечко на берегу рѣки Чорохъ.

Автотипія Анторера въ Вінѣ.

Հրապան. «Արևի հանդիսական»

Երանց գետի աւազ կամուրջը Սևանակոմ Տէր-Դանիկի կամացի լուսակարից:

Мостъ на рѣкѣ Храмъ въ Санаинѣ.

Съ фотографіи Терь Данилліна гравирвалъ Беме.

Հրատ. «Կրտսեր» Հանգիսի:

Изд. листъю обозрѣнія «Арарат».

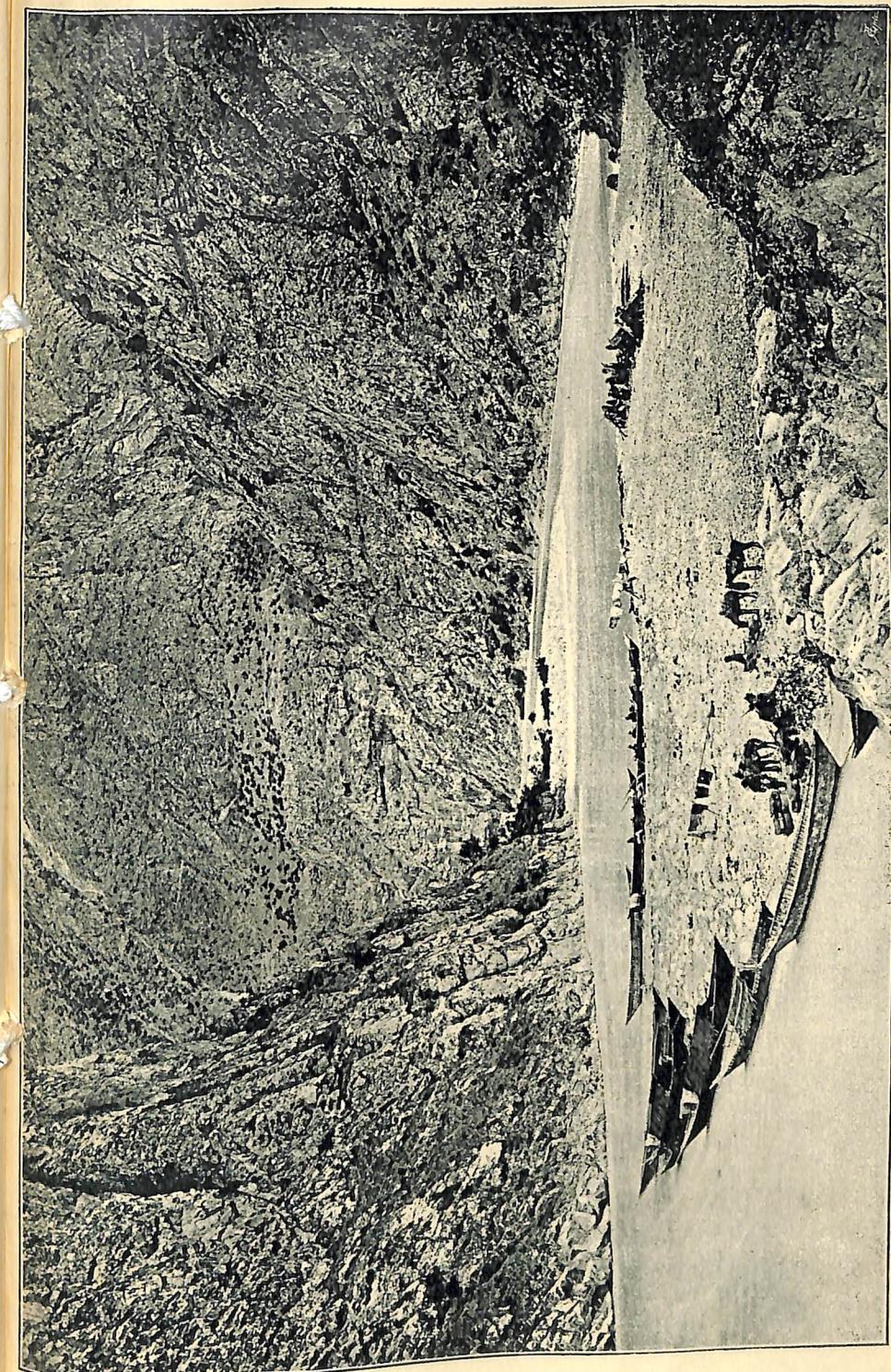

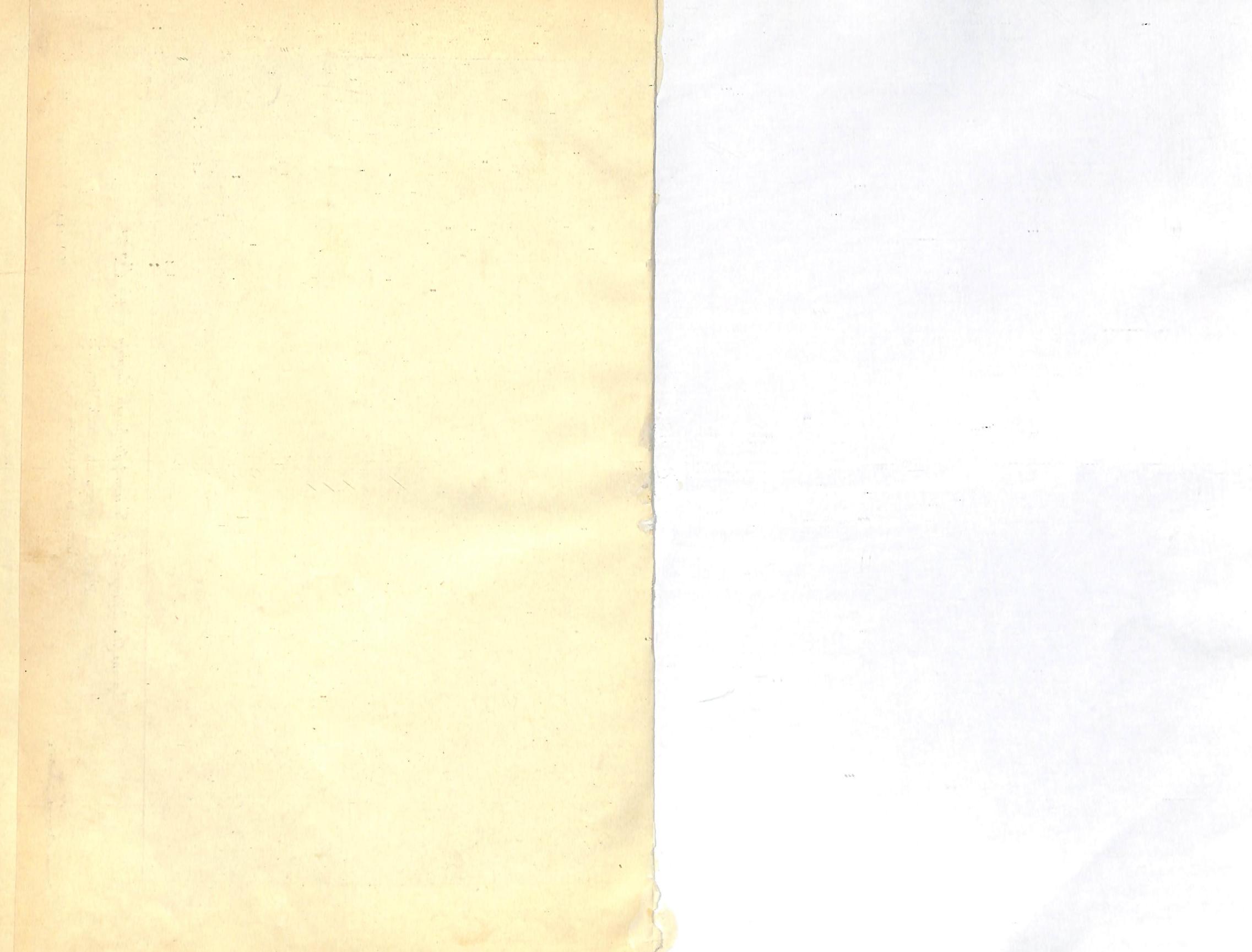
Վասուլիք. Զինորակի նուազանդեշը ձորոի վեևի վերս:

Բաբայի берդի ու շորոխի.

Ավտոլիա Անգերա և Յանի.

Մին. Զ. Դ. Գոլով.

500

ՀՀ

詩集

卷之三